

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 25200-06-17 מדינת ישראל נ' אבו רקייק ואח'

תיק חיצוני: 348620/2016

בפני כבוד השופט הבכיר ג'ורג' אמוראי**מדינת ישראל****מאשימה****נגד****1. סלאמה אבו רקייק****נאשמים****2. פלאח אבו רקייק**

כתבי עת:

[דפנה ברק-ארז, "זכות הטיעון - בין צדק פרוצדורלי ויעילות", ספר אור - קובץ מאמרים לכבודו של השופט תיאודור אור, \(2013\) 817](#)

חקיקה שאוזכרה:

[חוק העונשין, תשל"ז-1977: סע' 25, 413ב, 413ה, 413ו, 413ז, 499\(א\)\(1\)](#)

[חוק סדר הדין הפלילי \[נוסח משולב\], תשמ"ב-1982: סע' 60א'](#)

מיני-רציו:

* בית המשפט קיבל בקשה לביטול כתב האישום בגין אי קיום שימוע. במקרה דנן, זכות הנאשמים להליך הוגן (בו יישמעו טענותיהם כחשודים) גוברת על השיקולים האחרים, ובכלל זה עיכוב נוסף של המשך ההליכים בתיק.

* דיון פלילי – העמדה לדין – זכות השימוע

* דיון פלילי – כתב-אישום – ביטול

בקשה לביטול כתב האישום בגין אי קיום חובת היידוע ואי קיום שימוע.

בית המשפט פסק כלהלן:

הכלל הוא, כי שימוע יערך לחשוד בטרם הגשת כתב אישום, כך עולה מלשון החוק ומההלכה הפסוקה. שימוע צריך להיערך מבלי שתלוי ועומד כתב אישום, שמשנה את מאזן הכוחות וכן את ההגדרה מ"חשוד" ל"נאשם", על כל המשתמע מכך. קיום שימוע, בדיעבד, כאשר תלוי ועומד כתב אישום, הינו החרוג ואין להפוך את היוצרות ולהקדים אחרית לראשית. ההחלטה לסיווג הסעד הראוי- ביטול כתב האישום או מתן אפשרות לקיום שימוע בדיעבד כשכתב האישום תלוי ועומד, נגזרת מאיזון בין האינטרסים השונים כשמחד זכויותיו של הנאשם וקיפוח הגנתו ומאידך האינטרס הציבורי.

באיזון בין האינטרסים השונים בתיק זה, זכות הנאשמים להליך הוגן (בו יישמעו טענותיהם כחשודים) גוברת על השיקולים האחרים ובכלל זה עיכוב נוסף של המשך ההליכים בתיק. המדובר בכתב אישום המייחס לנאשמים ביצוע עבירה חמורה. לנאשמים טענות הגנה מהותיות בנוגע למחדלי חקירה בתיק ובכלל זה לעניין מסדר זיהוי התמונות שנערך למתלונן. התקיימו הליכים מקדמיים לקבלת חומרי חקירה שלא היו ברשות הסנגורים, ואלו התקבלו רק בתחילת שנת 2019, וטרם ניתן מענה בתיק. בנסיבות אלו, ביטול כתב האישום לא יגרום לנזק משמעותי אלא להיפך קיומו של שימוע בהיעדר כתב אישום יתרום לחיזוק אימון הציבור במערכת אכיפת החוק ולחסכון במשאבים. לפיכך, יש להורות על ביטול כתב האישום כנגד הנאשמים, בטרם מענה.

החלטה

1. בקשה לביטול כתב האישום בגין אי קיום חובת היידוע ואי קיום שימוע.
2. כנגד הנאשמים הוגש ביום 07.06.2017, כתב אישום המייחס להם ביצוע עבירות של קשירת קשר לפשע, לפי ['o' 499\(א\)\(1\) לחוק העונשין](#), פריצה לרכב בכוונה לגנוב, לפי ['o' 413](#) סיפא לחוק העונשין, ניסיון לגניבת רכב, לפי ['o' 413](#) + ['o' 25](#) לחוק העונשין, חבלה במזיד ברכב, לפי ['o' 413](#) לחוק העונשין והחזקת כלי פריצה לרכב, לפי ['o' 413](#) לחוק העונשין.
3. אין מחלוקת כי לא קויימה חובת היידוע בתיק.
4. לטענת הנאשמים, שימוע בדיעבד לא ירפא את הפגמים שבהתנהלות המאשימה.
5. לטענת המאשימה, המדובר בפגם טכני וכי זכות הנאשמים להליך הוגן לא נפגעה.

דין

6. לאחר עיון בבקשה ובתגובה, בית המשפט נעתר לבקשה.
7. אין מחלוקת, כי המאשימה לא קיימה את חובת היידוע ובכך מנעה מהנאשמים את זכות השימוע.
8. לטענת המאשימה, ניתן לרפא את הפגם ולהורות על עריכת שימוע בדיעבד, מבלי להורות על ביטול כתב האישום.

9. בכל הנוגע לסעד הראוי ניתן למצוא בפסיקה את שתי המגמות.

א. כך למשל החלטות שהורו על ביטול כתב האישום כדוגמת: [ת"פ \(ירושלים\) 5286-05](#) מדינת ישראל נ' יונתן [פורסם בנבו] (18.9.07). [ת"פ \(ב"ש\) 3988/05](#) מדינת ישראל נ' אבו סבילה [פורסם בנבו] (27.10.08). [תפ"ח \(ת"א\) 1138/05](#) מדינת ישראל נ'ארד [פורסם בנבו] (8.2.07). [תפ"ח 1199/05](#) מדינת ישראל נ' פולנסקי [פורסם בנבו] (3.1.07). [ת"פ \(ב"ש\) 2056/06](#) מדינת ישראל נ' פטלחה [פורסם בנבו] (12.5.08). [תפ"ח \(ת"א\) 1013/08](#) מדינת ישראל נ' גבריאל [פורסם בנבו] (26.02.08). [תפ"ח \(ת"א\) 1026/09](#) מדינת ישראל נ' הררי [פורסם בנבו] (28.6.09). [ת"פ 2631-04-09](#) מדינת ישראל נ' קאסם [פורסם בנבו] (13.10.09). [ת"פ 26848-11-10](#) מדינת ישראל נ' חאלד דוויק [פורסם בנבו] (13.03.14). [ת"פ 35953-06-14](#) מדינת ישראל נ' ימיני [פורסם בנבו] (28.12.14). [ת"פ 15352-06-14](#) מדינת ישראל נ' מונסון [פורסם בנבו] (24.12.14). [ת"פ 44564-01-17](#) מדינת ישראל נ' שריף מזאריב [פורסם בנבו] (12.09.17). [ת"פ 4974-08-17](#) מדינת ישראל נ' יעקב פדלון [פורסם בנבו] (14.06.2018).

ב. וכך למשל החלטות שהורו על עריכת שימוע בדיעבד, כשכתב האישום תלוי ועומד כדוגמת :

[ע"פ \(י-ם\) 30541/06](#) מדינת ישראל נ' כהן ואח' [פורסם בנבו] (25.2.05). [תפ"ח \(ת"א\) 1057/06](#) מדינת ישראל נ' אזולאי [פורסם בנבו] (23.11.06). [ת"פ \(ירושלים\) 3019/07](#) מדינת ישראל נ' עגלוני [פורסם בנבו] (15.07.07). [ת"פ \(ת"א\) 40131/07](#) מדינת ישראל נ' בן רובי רונית [פורסם בנבו] (3.09.07). [ע"פ 1053/13](#) הייכל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (23.6.13). [ת"פ 37079-07-13](#) מדינת ישראל נ' ליטוב [פורסם בנבו] (17.1.15). [ת"פ \(ירושלים\) 29311-02-](#) [13](#) מדינת ישראל נ' שבתי [פורסם בנבו] (11.9.13). [עמ"ת \(מרכז\) 22305-03-](#) [13](#) מדינת ישראל נ' ז'ורנו [פורסם בנבו] (14.03.13). [ת"פ \(ק"ש\) 6631-08-14](#) מדינת ישראל נ' קליר [פורסם בנבו] (19.1.15). [ת"פ \(ראשל"צ\) 10471-01-14](#) מדינת ישראל נ' אלבחר [פורסם בנבו] (28.12.14). [ת"פ 58650-01-14](#) (רח') מדינת ישראל נ' פלקה [פורסם בנבו] (21.10.14). [ת"פ 50906/08/15](#) מדינת ישראל נגד בן יצחק ואח' [פורסם בנבו] (21.09.2015). [ת"פ 43183-08-18](#)

[מדינת ישראל נ' עזאם ואח' \[פורסם בנבו\] \(16.04.19\)](#). ת"פ [44785-07-17](#).
[מדינת ישראל נ' שרון רביב \[פורסם בנבו\] \(27.03.19\)](#).

10. בענייננו, בית המשפט סבור כי יש להורות על ביטול כתב האישום ולאפשר שימוע מבלי שתלוי ועומד כתב האישום כנגד הנאשמים, וזאת מהנימוקים שיפורטו להלן.

11. סעיף [60 א'](#) [לחוק סדר הדין הפלילי](#) [נוסח משולב], תשמ"ב – 1982 (להלן: "[הסוד"פ](#)") קובע:

"(א) רשות התביעה, שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע, תשלח לחשוד הודעה על כך, לפי הכתובת הידועה לה, אלא אם כן החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת תביעות, לפי העניין, כי קיימת מניעה לכך.
 (ב) בהודעה תצוין כתובתה של רשות התביעה שאליה ניתן לפנות בכתב לבירורים ולהצגת טיעונים
 (ג) נשלחה הודעה לפי סעיף זה בדואר רשום, רואים אותה כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור מסירה.
 (ד) חשוד רשאי, בתוך 30 יום מיום קבלת ההודעה, לפנות בכתב לרשות התביעה כאמור בסעיף קטן (ב), בבקשה מנומקת, להימנע מהגשת כתב אישום, או מהגשת כתב אישום בעבירה פלונית. פרקליט המדינה, פרקליט המחוז, ראש יחידת התביעות או מי שהם הסמיכו לכך, לפי העניין, רשאים להאריך את המועד האמור".

12. בדברי ההסבר להצעת [חוק סדר הדין הפלילי](#) (תיקון מס' 26)(זכות השימוע) התשנ"ט-1999, ה"ח 2802, נרשם כך: "ההחלטה להעמיד אדם לדין, ובעיקר לגבי עבירות חמורות, היא החלטה רבת משמעות. בחברה שבה אנו חיים בה, די בכתב אישום, לבטח בעבירות חמורות, כדי לפגוע פגיעה קשה בנאשם. מסיבה זו מוצע להעניק את זכות השימוע למי שמרגע ההכרעה בעניינו ישתנה מעמדו בציבור".

13. ביום 1.07.1991, פורסמה הנחיית היועץ המשפטי לממשלה, מס' 4.3001 (51.015) שכותרתה " טיעון לפני הגשת כתב אישום פלילי (שימוע)" ובתחילת ההנחייה נרשם כך: " אחריות כבדה מוטלת על כל מי שבא להחליט על הגשת כתב אישום פלילי נגד אדם, בייחוד בעבירות בעלות אופי חמור ועבירות שיש עמן קלון. יש אשר

אפילו זיכוי בדין, אין בו כדי לתקן נזק, שנגרם מתוך אישום שלא היה צידוק להגישו. הגם שכל נאשם מוחזק חף מכל עבירה, ואף יהיה לו "יומו בבית-המשפט" להתגונן כלפי האשמה המיוחסת לו, אין להתעלם מכך כי הליכי משפט דרכם להתמשך ולהסתעף, ולא אחת אף להתפרסם, ויש עמם לא אחת משום עינוי דין".

14. זכות השימוע הינה מהותית ותכליתית מניעת עיוותי דין מלכתחילה וכן תכליות נוספות של ייעול ההליך הפלילי וחסכון במשאבים. בע"פ [1053/13 ח.ה נ' מדינת ישראל](#), [פורסם בנבו] בפסקה 9, נקבע כך: "השימוע נועד לאפשר לחשוד בעבירה מסוג פשע לשטוח את טענותיו לפני הרשות המוסמכת קודם שתחליט אם יש מקום להעמידו לדין. זכות השימוע מגנה על זכויות חשודים, ועשויה לייעל את מלאכת התביעה. ככל שיהא ביד החשוד לשכנע את התביעה שאין להעמידו לדין, תיחסך ממנו הפגיעה האינהרנטית הנלווית לאישום פלילי בעבירה חמורה. כך גם ייחסכו משאבי תביעה ושיפוט הכרוכים בניהולו של הליך פלילי. השימוע עשוי לחדד את המחלוקות בין הנאשם לתביעה ולייעל את ניהול ההליך. הוא אף עשוי לעודד הידברות בין התביעה להגנה בניסיון לגבש עסקת טיעון. מנגד, השימוע עלול לסרב את עבודת התביעה ולדחות את פתיחתו של ההליך הפלילי. כדי שיגשים את תכליותיו באופן מיטבי, יש לקיים את השימוע מראש. זהו הכלל, וככל שאין טעמים לסתור, מן הראוי להקפיד עליו (ראו דברי השופט (כתוארו אז) א' ריבלין בבג"ץ [1400/06](#) התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממלא מקום ראש הממשלה, [פורסם בנבו] פסקה 15 (6.3.2006). ראו גם [דפנה ברק-ארז "זכות הטיעון- בין צדק פרוצדורלי ליעילות"](#) ספר אור 817 (אהרן ברק, רון סוקול ועודד שחם עורכים, 2013))."

15. בהחלטה נוספת, בש"פ [984/10](#) פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 15, נקבע כך: "זכות השימוע נתונה לחשוד בשלב שבו טרם הוגש נגדו כתב אישום, ולא לאחר הגשתו. אין דומה שימוע ביחס לכתב אישום שטרם הוגש, לשימוע הנערך לאחר הגשתו. אין דומה שימוע לפני מעשה, לשימוע בדיעבד, בעוד כתב אישום תלוי ועומד."

16. הכלל הוא, כי שימוע יערך לחשוד בטרם הגשת כתב אישום, כך עולה מלשון החוק ומההלכה הפסוקה. שימוע צריך להיערך מבלי שתלוי ועומד כתב אישום, שמשנה את

מאזן הכוחות וכן את ההגדרה מ-"חשוד" ל-"נאשם", על כל המשתמע מכך. קיום שימוע, בדיעבד, כאשר תלוי ועומד כתב אישום, הינו החריג ואין להפוך את היוצרות ולהקדים אחרית לראשית. ההחלטה לסיווג הסעד הראוי- ביטול כתב האישום או מתן אפשרות לקיום שימוע בדיעבד כשכתב האישום תלוי ועומד, נגזרת מאיזון בין האינטרסים השונים כשמחד זכויותיו של הנאשם וקיפוח הגנתו ומאידך האינטרס הציבורי.

17. באיזון בין האינטרסים השונים בתיק זה, בית המשפט סבור, כי זכות הנאשמים להליך הוגן (בו ישמעו טענותיו כחשוד) גוברת על השיקולים האחרים ובכלל זה עיכוב נוסף של המשך ההליכים בתיק. המדובר בכתב אישום המייחס לנאשמים ביצוע עבירה חמורה. לנאשמים טענות הגנה מהותיות בנוגע למחדלי חקירה בתיק ובכלל זה לעניין מסדר זיהוי התמונות שנערך למתלונן. התקיימו הליכים מקדמיים לקבלת חומרי חקירה שלא היו ברשות הסנגורים, ואלו התקבלו רק בתחילת שנת 2019, וטרם ניתן מענה בתיק.

18. בנסיבות אלו, בית המשפט סבור, כי ביטול כתב האישום לא יגרום לנזק משמעותי אלא להיפך קיומו של שימוע בהעדר כתב אישום יתרום לחיזוק אמון הציבור במערכת אכיפת החוק ולחסכון במשאבים.

19. כמובן, שאין בביטול כתב האישום, בנסיבות, משום מעשה בית דין, והגשתו בשנית, תתאפשר רק לאחר שימוע שיערך לנאשמים.

20. לפיכך, בית המשפט מורה על ביטול כתב האישום כנגד הנאשמים, בטרם מענה.

21. המזכירות מתבקשת לשלוח עותק לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, ט"ו אדר תש"פ, 11 מרץ 2020, בהעדר הצדדים.

ג'ורג'י אמוראי 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)